

5.-7. TRINN: FASIT SOSIALE (OG USOSIALE) DYR

Sosiale: løve, sjimpanse, geit, surikat, gibbon

Usosiale/mindre sosiale: tiger, snøleopard, orangutang

NORSK	ENGLISH
TIGER	TIGER
LØVE	LION
SJIMPANSE	CHIMPANZEE
ORANGUTANG	ORANGUTAN
GIBBON	GIBBON
GEIT	GOAT
SNØLEOPARD	SNOW LEOPARD
SURIKAT	MEERKAT

OPPGAVER

1) Hva betyr sosial?

Sosial betyr å leve sammen og være i kontakt med andre dyr.

2) Lag en liste med dyr som er sosiale.

Feks: Løve, surikat, sjimpanse, gibbon, dåhjort, geit, antiloper, maur, bier, hyene, ulv, ringhalelemur, elfefant, sebra, hest, sau, delfin, spekkhogger osv.

3) Lag en liste med dyr som er usosiale.

Tiger, snøleopard, orangutang, slange og andre reptiler, gaupe, gepard, leopard, jerv, bjørn, elg, koala, panda (kjempepanda), rød panda osv.

4) Hvorfor er mange dyr sosiale? Hvilke fordeler kan dyrene få med å være sosiale?

Det er flere grunner til at mange dyr som er sosiale: samarbeide om å få tak i mat, lettere oppdage farer og forsvare seg, holde varmen, spare energi når de beveger seg, sitte barnevakt.

5.-7. TRINN: FASIT SOSIALE (OG USOSIALE) DYR

5) Hvordan samarbeider surikatene? Hvilke oppgaver fordeles i flokken?

Surikatene samarbeider om å finne mat. Hvis det er små surikatunger i familien så må en eller flere voksne surikater bli igjen og sitte barnevakt. Surikatene bytter på å sitte barnevakt, for de som sitter barnevakt får kanskje ikke spist noe selv den dagen

Det er alltid minst en surikat som står på vakt og speider etter farer mens de andre surikatene i flokken leter etter mat. Vakten står på et høyt sted på to bein, støtter seg på halen og speider utover. Hvis et rovdyr nærmer seg skriker vakt-surikaten høyt, et alarm-skrik, som er en beskjed til alle i flokken om å gjemme seg under bakken så fort som mulig.

6) Hvorfor sitter sjimpansene og andre aper og plukker hverandre i pelsen?

Plukke hverandre i pelsen (grooming) er en måte sjimpansene og andre aper er sosiale på. Det er viktig for å bli kjent, få venner og for å være en del av gruppa. Litt som å snakke sammen og leke i friminuttene.

7) Hva er spesielt med gibbonapene sin måte å være sosial på?

Gibbonaper lever i mindre familiegrupper med foreldrene og ungene deres. De har en spesiell måte å være sosial på, hannen og hunnen synger duett sammen. Sangen styrker båndet mellom paret og vil samtidig gi beskjed til andre gibbonaper om at dette er deres område.

8) Er du sosial? På hvilken måte?

Individuelle svar. Ikke rett eller galt her.

9) Byttedyr er ofte sosiale og lever i flokk, hvorfor?

Når dyr lever sammen i en flokk, kan de gjemme seg blant de andre. Det er vanskeligere for rovdyr å fokusere på ett dyr når de er så mange sammen. I tillegg kan de samarbeide om å se etter farer og si ifra til hverandre når det kommer et rovdyr.

10) Hvilket dyr kalles for “fjellets spøkelse”? Hvorfor har det fått dette kallenavnet?

Snøleoparder lever også som regel alene, de er veldig sky og nesten umulig å få sett i naturen. Derfor har de fått kallenavnet “fjellenes spøkelse”.

11) Hvilken dyregruppe inneholder noen av verdens mest usosiale dyr?

Reptiler. De fleste reptiler lever alene hele livet. Pattedyrene for eksempel tigeren, lever sammen med ungene sine til de kan klare seg selv, mens de fleste reptiler ikke gjør det en gang. For eksempel: slangen legger eggene sine og forlater dem. Eggene klekker og ungene må klare seg helt på egen hånd.

5.- 7.TRINN: FASIT SOSIALE (OG USOSIALE) DYR

MATTEOPPGAVE

Løs regnestykkene og sett riktig bokstav under riktig tall for å finne løsningsordene under.

$5 \times 5 = 25$	S	$16 : 4 = 4$	G
$52 + 8 = 60$	B	$22 - 16 = 6$	M
$9 \times 4 = 36$	A	$7 \times 8 = 56$	K
$10 : 5 = 2$	R	$9 \times 9 = 81$	U
$7 \times 7 = 49$	O	$50 - 12 = 38$	L
$100 + 150 = 250$	Å	$20 \times 4 = 80$	E
$11 \times 3 = 33$	D	$90 : 10 = 9$	T
$19 + 11 = 30$	I		

LØSNING:

25	81	2	30	56	36	9	80	2
S	U	R	I	K	A	T	E	R

80	2	4	49	33	80	9	30	38	250
E	R	G	O	D	E	T	I	L	Å

25	36	6	36	2	60	80	30	33	80
S	A	M	A	R	B	E	I	D	E

GÅTER

- 1) Løve
- 2) Gibbon
- 3) Slange

